

আমাৰ ইচ্ছে কৰে...

গ্ৰামেৰ দৱিদ্ৰ ৰেখাবী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীদেৱ কল্যাণে...

গ্ৰামপ্ৰদান রাজ্যাদেশে অনেক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ
বসবাস। কাজেৰ পাশাপাশি তাদেৱ লেখাপড়া
কৰতে হয়। ছেলেদেৱ কৃষিকাজ ও মেয়েদেৱ
সেলাইয়েৰ কাজ কৰতে হয়, কেউৰা অন্য কাজ
কৰে। অনেক থামে নেই ভালোমানেৰ শিক্ষক ও
শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠান। দারিদ্ৰ্যেৰ জন্য প্ৰাইভেট পড়া
তো দূৰেৰ কথা, নিয়মিত স্কুলেই যেতে পাৱে না
অনেকে। গ্ৰামেৰ সময় পাঞ্চ ভাত আৱ শীতেৰ সময় ঠাঙ্গা ভাত খেয়ে
স্কুল ও কাজ উভয়ই কৰতে হয়। অনেকে সঙ্গাহে নিয়মিত ক্লাস যেতে
পাৱে না। স্কুল সেকশন চাৰ্জ ও ফি'ৰ জন্য বিনামূল্যে বই পাওয়া
সন্তোষ অনেকে স্কুলে যাওয়াৰ মানসিকতা
হারিয়ে ফেলছে। কেউৰা বেশি কাজ কৰাৰ
ফলে রাতেও ভালোভাৱে পড়তে পাৱে না।
ফলে রেজাল্ট খারাপ হলে ভালো কলেজে বা
পাবলিক বিশ্ববিদ্যালয়ে ভৰ্তি হতে পাৱছে না।
যেহেতু আমাৰ থামে জন্ম ও বেড়ে ওঠা? তাই
নিজেই তা দেখেছি। এদেৱ দেখাশোনা কৰা
কার দায়িত্ব? সৱকাৰ বা সমাজেৰ বিত্তশালীৱা
বা সামাজিক প্ৰতিষ্ঠান কি এগিয়ে আসবেন?
সুয়ম উন্নয়ন না হলে উন্নত বাংলাদেশ সম্ভব
নয়। তাই গ্ৰামেৰ দৱিদ্ৰ ৰেখাবী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ও
অন্যদেৱ সাহায্য কৰতে চাই প্ৰতিষ্ঠিত হয়ে।

খ. ম. আরিফুল হক
ইতিহাস বিভাগ, জাহাঙ্গীরনগৰ
বিশ্ববিদ্যালয়, ঢাকা

জোড়া রাতে আকাশ দেখতে

আমাৰ খুব ইচ্ছে কৰে কোনো এক বৃষ্টিৰ দিনে
ছোট খোলা বারান্দায় দাঁড়িয়ে বৃষ্টিতে ভিজতে,
অথবা যখন আকাশে অনেক বড় একটা চাঁদ
ওঠে তখন চায়েৰ মগ হাতে নিয়ে আকাশ
দেখতে। একটা সময় ছিল যখন আমাৰ কাছে
এটা কোনো ব্যাপারই ছিল না। কাৰণ তখন
আমাৰেৰ বাসাৰ বারান্দাটা ছিল অসম্ভব সুন্দৰ।
সামনেই একটা পুকুৰ ছিল বলে বারান্দাতে দাঁড়ালে অনেকটুকু খোলা
জায়গা আৰ আকাশ দেখতে পেতাম। রাতেৰ বেলা যখন আকাশে চাঁদ
উঠত কিংবা বৃষ্টিৰ সময় বারান্দায় দাঁড়ালে পৃথিবীটাকে অনেক বেশি
সুন্দৰ মনে হতো। কিন্তু ৪ বছৰ আগে আমাৰ যখন এই বাসায় এলাম
সৱাৰ আগে আমি যে জায়গাটা দেখতে গিয়েছিই, সেটা ছিল বারান্দা।
কিন্তু এটাকে বারান্দা না বলে বন্ধ একটা খাঁচা বলাই যেন ভালো।
এখানে দাঁড়ালে আকাশেৰ পৰিবৰ্তে বিশাল একটা বিল্ডিং দেখা যায়!
মনে হয় আমাৰ দৃষ্টিকে কেউ যেন একটা বড় দেয়াল দিয়ে আটকে
দিয়েছে! আৱ তাই যখনই পূৰ্ণিমা হয় অথবা আকাশ কালো কৰে বৃষ্টি
নামে তখন ইচ্ছে হয় ছুটে যাই আমাৰ সেই আগেৰ বারান্দায়, যেখান
থেকে অনেক বড় আকাশ দেখা যায়!

আফসুৱাৰা তাসনিম
ঢাকা

কৃষ্ণচূড়া রঙেৰ শাড়ি পৱাৱ শখ

মানুষেৰ মনে যে কত শখ! সব শখ পূৰণ
হওয়াৰ নয়, হয় না। তবু মনে-মনে শখ কৰায়
তো বাধা নেই। কুম্পাৰ মনে শখ জাগছে,
একটা কৃষ্ণচূড়া রঙেৰ শাড়ি পৱে, হাত ভৱে
কাচেৰ চূড়ি, কপালে টিপ, পায়ে আলতা,
চোখেৰ কূল ভৱে কাজল দিয়ে থুম ধৰে একলা বসে থাকতে। নিৰ্জনে
একাকিন্ত উপভোগ কৰব। হয়তোৰা প্ৰকৃতিও আমাকে দেখবে তাৰ
নয়ন মেলে, প্ৰাণ ভৱে। ওৱে শখ রে, শখ! আৱ বাঁচি না ...
কুম্পা কুমাৰ

ইচ্ছে কৰে দৈত্য হই

গুৰি, খুন, অত্যাচাৰ, অবিচাৰ, জুলুম,
নিৰ্বাতন, দুৰ্বীতি, স্বজনগ্ৰীতি, ক্ষমতাৰ
অপ্যবহার দেশেৰ মানুষগুলোকে
অস্বত্তে ভোগায়, আতঙ্কিত কৰে রাখে
প্ৰতিনিয়ত। হৰতাল, অবৰোধ, নাশকতা
অস্তিৰ কৰে তোলে দেশটাকে। দেশ
ৱাসতলে ডুবতে
থাকলেও, সৱকাৱি
গণমাধ্যমে মিথ্যা

উন্নয়নেৰ জোয়াৰ প্ৰদৰ্শনেৰ নিৰ্মাণ উপহাসে
পাঠক শ্ৰোতা এবং দৰ্শকৰা চৰম বিৰক্ত।
দ্ৰব্যমূল্যেৰ পাগলা ঘোড়াৰ লাগামহীনতায়
ভেঙ্গে চুৱমাৰ হয় দারিদ্ৰ্যেৰ কশাঘাতে পিষ্ট
হতে থাকা নিৰীহ মানুষগুলোৰ জীবন ও
জীবিকা। ১৯৭১ সালেৰ ২৬ মাৰ্চ থেকে ১৬ ডিসেম্বৰ পৰ্যন্ত এক
সাগৰ রঞ্জেৰ মূল্যে অৰ্জিত স্বাধীনতাৰ পিষ্টে স্বার্থপৰতাৰ লাল আঁচড়
খামছে থাকায় অনিচ্ছিত গতবৰ্তেৰ বাংলাদেশ দেখে আমাৰ দৈত্য হতে
ইচ্ছে কৰে। চেৱাগ ঘষলেই অসম্ভব ক্ষমতাৰ দৈত্য যেমন বলে হৃকুম
কৰকুন মালিক, তেমনি দেশেৰ অসহায় এবং নিৰীহ মানুষদেৱ স্বার্থে
দৈত্যেৰ ক্ষমতা দিয়ে এদেশে আইনেৰ শাসন সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰে দিতাম।
অনিচ্ছিত এবং অশাস্ত্ৰ জীবনে পেট ভৱে ভাত এবং চোখ ভৱে ঘুমেৰ
নিশ্চয়তা বিধানেৰ জন্য দেশপ্ৰেমিক অসহায় মানুষগুলো চেৱ আগৈই
যে হৃকুম দিয়ে রেখেছেন।

মোহাম্মদ ইব্ৰাহিম খলীলুল্লাহ
মিৰসৱাই, চট্টগ্ৰাম

এই বিভাগে আপনিও লিখুন
জানান আপনাৰ ইচ্ছেৰ কথা

ছবিসহ লেখা পাঠানোৰ ঠিকানা

সাংগীতিক ২০০০

ডেইলি স্টার সেন্টার, ৬৪-৬৫ কাজী নজীৱল ইসলাম অ্যাভিনিউ
ঢাকা-১২১৫, ই-মেইল : newarticle2000@gmail.com